

Næringslivet trenger fortsatt støtte

Osloregionen er den regionen i Norge som over tid har blitt rammet hardest av pandemien. Nedstengninger og restriktive tiltak har rammet næringslivet vårt hardt. På toppen av dette har næringslivet i Sør-Norge de siste månedene blitt rammet av svært høye strømpriser. Faren for konkurser og oppsigelser truer mange bedrifter.

Kompensasjonsordningene overfor næringslivet har vært svært viktige. Tilbakemeldingene fra mange bedrifter i vår region viser likevel at mange sliter. Det gjelder ikke minst små bedrifter og bedrifter innen handel og reiseliv. De får langt ifra dekket nok av tapet sitt gjennom ordningene som nå gjelder. Selv om pandemien er på hell, vil mange bedrifter oppleve svikt i inntjeningen i mange måneder fremover før dette normaliserer seg.

Bl.a. rammes en del bedrifter av forbudet mot å ta ut utbytte for å kunne betale skatter og avgifter på driftsmidler/bygninger etc., dersom de skal kunne motta offentlig støtte. Dette burde kunne løses ved at det gjøres unntak for forbudet mot utbytte så lenge dette benyttes til å dekke skatter og avgifter. Det burde også være i statens interesse.

Videre får kommunene tilbakemeldinger på at små, gjerne nyetablerte, bedrifter som må utsette avgifter, bl.a. moms innbetalinger, ikke får mulighet til å søke statlig kompensasjon for faste utgifter da de må krysse av for «skyldig skatt og avgifter» og derfor faller utenfor ordningen.

Statens tildeling av midler til de kommunale kompensasjonsordningene er basert på antall ansatte og andre grunnlag som ikke nødvendigvis gjenspeiler situasjonen hos det lokale næringslivet. Som eksempel kan vi vise til Frogn kommunes utlysninger på 1 059 000 i runde tre og 1 669 000 i runde fem/seks, der gapet mellom midler tilgjengelig og samlet omsøkt tapsbeløp var på hhv 3,5millioner i runde tre og 6,6millioner i runde fem/seks. Tilsvarende situasjon rapporteres fra mange av kommunene i vår region. Det er liten tvil om at det er mange bedrifter som ble rammet svært hardt av tiltakene i november, desember og januar.

En lønnsstøtteordning, slik regjeringen har lovet, vil ha stor betydning. I påvente av ordningen har bedriftene holdt ansatte i jobb i stedet for å permittere. Det er svært beklagelig at ordningen ennå ikke er klar. Bedrifter sitter igjen med regningen, og venter på støtte som skal komme, men ingen vet når den kommer.

Etter lang tids nedstenging er også arbeidsstyrken borte mange steder. Det innebærer ekstra oppstartskostnader til rekruttering, opplæring osv.

Flere bedrifter rammes i tillegg hardt av høye strømpriser, noe som spiser av allerede små marginer. Dette gjelder bl.a. virksomheter med store arealer/volum. Mange industrivirksomheter som ikke er definert som kraftkrevende, rapporterer likevel om en to til firedobling av energikostnadene. Tidligere utgjorde strøm og energikostnadene under 1% av omsetningen. Når utgjør de over 4% av omsetningen. Dette er uforutsette og krevende kostnader som de ikke får dekket inn, men går direkte på bunntinjen. Alt overskudd går nå med til å dekke strømrregningen, og det betyr at framtidige investeringer blir satt på vent.

I Fredrikstad er f.eks. Jøtul AS spesielt rammet da de støper peisovner av gjenvunnet jern (sirkulærøkonomi) og energibæreren er elektrisitet. Også underleverandører av metall og andre råvarer opplever store prisøkninger på strøm, noe som påvirker hele verdikjeden og prisen på sluttproduktet. Modum Glassindustri har opplevd en prisøkning på råglass, som er råvaren som benyttes, på 27 prosent ved inngangen til januar. Det er varslet ytterligere 15-25 prosent økning ved

inngangen til april. Andre bedrifter har vridd mye av sitt energiforbruk over til fyringsolje/diesel, hvor prisoppgangen har vært langt lavere. Dette er svært uheldig med tanke på klimautslipp fra industrien.

Kistefos museum på Jevnaker og andre museer i vårt område har mange gamle bygg med mange antikvariske gjenstander, som må holdes varme til tross for at museet ikke er åpent. For hele 2021 har Kistefos et forbruk på kr 1.000.000. For hele 2020 var forbruket kr 340.000.

I mange bransjer, som f.eks. overnattingsbransjen og serveringsnæringen, klarer man ikke å utjevne høye strømpriser med høyere priser ut til kunde slik situasjonen er nå. På kort sikt er det behov for støtte til å betale strømregningen. På lengre sikt er det behov for får en lavere og mer forutsigbar strømpris.

Det er viktig at det tas hensyn til at problemene ikke er over fra det tidspunkt hvor restriksjonene fjernes. Det tar lang tid å få den delen av næringslivet i Osloregionen som har vært rammet av tiltakene opp å stå igjen. Strømkrisen må håndteres med tiltak på både kort og lang sikt.

Osloregionen ber om:

- at de gjenværende restriksjonene fjernes så raskt som mulig
- det gjøres unntak for forbudet mot utbytte for å motta støtte, så lenge dette benyttes til å dekke skatter og avgifter
- at lønnsstøtteordning som er lovet nå raskt kommer på plass
- at støtteordninger til rammede bransjer som følge av pandemien må opprettholdes en god stund framover.
- at det gis strømstøtte til rammede bedrifter i likhet med landbruk og privathusholdninger
- at det etableres langsiktige ordninger som gir forutsigbarhet for næringslivet når det gjelder fremtidige energipriser